

ACCESSIT
(ACCELERATE THE CIRCULATION OF CULTURE THROUGH
EXCHANGE OF SKILLS IN INFORMATION TECHNOLOGY)

Предраг Ђукић*
Библиотека града Београда

Апстракт: У раду ће бити представљен Библиотека града Београда је постала партнер у двогодишњем пројекту AccessIT (Accelerate the circulation of culture through exchange of skills in information technology)¹ који се финансира средствима Европске комисије, из Програма „Култура 2007-2013“. Понуда за партнерство је дошла као резултат вишегодишњег рада Јасмине Нинков, директорке Библиотеке града Београда на пројектима повезивања европских библиотека као што су PULMAN, PULMAN-

ХТ (2002-2003)² и CALIMERA (2003-2004)³. Период трајања пројекта је од 1. маја 2009. до 30. априла 2011. године. Координатор пројекта је фирма MDR Partners⁴ из Лондона, а партнери су PSNC⁵ (Poznan Supercomputing and Network Center) из Пољске, Хачетепе универзитет⁶ из Анкаре (Турска), Централна јавна библиотека из

¹ www.access-it.org/

² Public Libraries Mobilising Advanced Networks (<http://www.pulmanweb.org/>)

³ Co-ordinating IST for Europe's local cultural institutions (<http://www.calimera.org/>)

⁴ www.mdrpartners.com/

⁵ www.man.poznan.pl/

⁶ www.hun.edu.tr/

*predragd@bgb.rs

Вериде⁷ (Грчка) и Библиотека града Београда⁸. Пројекат подстиче интеркултурни дијалог, међународно повезивање и сарадњу радника у култури као и транс-национално представљање културног блага.

У оквиру пројекта реализоване су обука тренера, националне уводне конференције, као и студијска путовања учесника.

Тродневна обука тренера је одржана у Вериди од 16 до 18. фебруара 2010. године у оквиру радионице под називом „Изградња и одржавање локалних и регионалних дигиталних библиотека и агрегатора метаподатака“. На страници <http://www.access-it.org/eng/Training2/Feb-2010-Workshop> се могу видети програм радионице и резиме испитивања полазника. Из Србије су радионици присуствовали Тамара Бутиган Вучај и Драгана Перуничих из Народне библиотеке Србије и Весна Вуксан и Предраг Ђукић из БГБ.

Студијско путовање је организовано у Пољској од 27. до 29. априла 2010. године. У три града (Вроцлав, Познањ и Варшава) учесници су имали прилику да се упознају са процедурама рада у одређеним фазама дигитализације како великих тако и малих институција. Поред библиотека посећени су и музеји и архиви. Посете су обухватиле у Вроцлаву Универзитетску библиотеку, Јавну библиотеку Силесија и Национални институт „Осолински“, у Познању Универзитетску библиотеку, Национални архив и PSNC а у Варшави Националну библиотеку, Национални музеј и Национални дигитални архив. Из Србије су на студијском путовању били Тамара Бутиган Вучај из Народне библиотеке Србије и Милан Васиљевић и Предраг Ђукић из Библиотеке града Београда.

⁷ www.libver.gr/

⁸ www.bgb.rs/

У свакој од три земље чији су партнери библиотеке су одржане Уводне конференције које су имале за циљ упознавање стручне јавности у свакој од земаља са пројектом и начином реализације. Београдска конференција је одржана 15. октобра у Библиотеци града Београда којој је присуствовало више од 80 учесника из Србије, Републике Српске и Босне и Херцеговине. Конференција у Атини је одржана 19. октобра као део симпозијума „Еуропеана у Грчкој“. Турска конференција је одржана 25. октобра у Анкари уз учешће представника из свих најзначајнијих турских институција културе.

Пројекат AccessIT је обезбедио јединствени пакет обуке и усавршавања за оспособљавање стручњака из мањих, локалних установа културе – баштинских институција из Турске, Грчке и Србије за дигитализацију фондова библиотека, архива и музеја. Смернице за дигитализацију и обуку за реализацију пројекта припремили су стручњаци из PSNC, институције која већ деценију успешно предводи и координира рад на дигитализацији фондова пољских библиотека. Процедуре су усклађене са ISO стандардима као и праксом сличних пројеката из области дигитализације библиотечке грађе. Земље учеснице су се одлучиле да документација буде преведена на језике земаља учесница. Разлика је у томе колики обим ће бити обухваћен преводом. Србија се одлучила за комплетан превод курсева. Курсеви су направљени на платформи Moodle и доступни су online на енглеском и српском језику на серверу електронске учионице Народне библиотеке Србије⁹, те их тако може користити најшира стручна јавност. Први курс „Дигитални репозиторијуми за мале баштинске институције“ је намењен онима који желе да се баве дигитализацијом и на једноставан начин објашњава прве кораке које је потребно

⁹ <http://e-ucionica.nb.rs/moodle/>

предузети да би се једна колекција нашла у дигиталном облику. Други курс „Сарадња са Еуропеаном“ је намењен свима онима који се дигитализацијом баве дуже времена и желе да омогуће доступност дигитализованог садржаја своје институције кроз Еуропеану.

Као један од резултат пројекта очекује се стварање националних репозиторијума (или барем услова за њихово стварање) који ће бити спремни да се укључе у пројекат Европске дигиталне библиотеке (Еурореана и Еурореана Local). План је да се овим пројектом обухвати укупно око 1.340 библиотека, музеја и других институција културе у наведеним земљама. Планиран је допринос Еуропеани од 125.000 дигитализованих објеката. На основу сарадње у оквиру овог пројекта Библиотека града Београда је са PSNC потписала посебан

споразум о сарадњи на основу кога је добила могућност коришћења софтвера dLibra за потребе изградње сопствене дигиталне библиотеке. БГБ ће обезбедити локализацију корисничке веб апликације dLibra на српски језик (ћирилица).

Завршна конференција је одржана у Истанбулу 21. марта 2011. године уз присуство свих учесника у пројекту и стручњака из турских баштинских институција. Приказани су резултати рада пројекта и наредни кораци на пољу дисеминације искустава насталих у овом пројекту. Потврда добрих резултата је дошла и у чињеници да ће се пројекат не само наставити него и проширити учесницима из Албаније, Хрватске, Републике Српске и Босне и Херцеговине у наредне две године под називом AccessIT Plus.